TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Bộ Công Thương lấy ý kiến cho đề án xây dựng khu hợp tác kinh tế qua biên giới Việt Nam-Trung Quốc

09:06 20/09/2025

Đề án xây dựng khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai (Việt Nam) - Vân Nam (Trung Quốc) đang được Bộ Công Thương lấy ý kiến đóng góp nhằm sớm trình cấp có thẩm quyền phê duyệt và đi vào thực thi.

Góp phần thúc đẩy hơn nữa hợp tác kinh tế hai nước

Tại Hội thảo lấy ý kiến xây dựng đề án khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai (Việt Nam) - Vân Nam (Trung Quốc), diễn ra chiều 19/9 do Thứ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Sinh Nhật Tân và ông Nguyễn Thành Sinh, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lào Cai đồng chủ trì, Thứ trưởng Nguyễn Sinh Nhật Tân phát biểu, Việt Nam có ba nước láng giềng gần nhất, gồm Lào, Campuchia, Trung Quốc. Trong đó, quan hệ thương mại với Trung Quốc là lớn nhất và còn nhiều tiềm năng cần tiếp tục khai thác để phát huy mối quan hệ giao thương tốt đẹp này.

Đề án khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai (Việt Nam) - Vân Nam (Trung Quốc) gắn với chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước. Trong đó, có 3 điểm cần lưu ý: *Thứ nhất,* vị trí của Lào Cai rất quan trọng, mang tầm vóc chiến lược, đây là cửa ngõ kết nối Việt Nam với Trung Quốc.

Thứ hai, các điều kiện hạ tầng thương mại biên giới hai bên đến nay đã được xây dựng bài bản, đồng bộ. Tuyến đường sắt cao tốc Lào Cai - Hải Phòng dự kiến khởi công trong năm 2025 sẽ mở thêm liên kết quan trọng, rất phù hợp với định hướng xây dựng khu hợp tác kinh tế biên giới.

Thứ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Sinh Nhật Tân phát biểu tại hội thảo.

Thứ ba, với cơ chế phân cấp, phân quyền hiện nay, cùng sự năng động của lãnh đạo tỉnh và việc sắp xếp lại chính quyền địa phương, Lào Cai sẽ có nhiều dữ liệu và điều kiện để triển khai hiệu quả nhiệm vụ.

Thứ trưởng cũng nhấn mạnh, trong đề xuất liên quan đến đề án, các diễn giả tập trung góp ý vào cơ chế, chính sách nhằm tạo động lực phát triển khu hợp tác. Bộ Công Thương cam kết đồng hành cùng UBND tỉnh Lào Cai và các đơn vị liên quan để đề án được cấp có thẩm quyền thông qua, triển khai đồng bộ, hiệu quả, đưa khu hợp tác sớm đi vào vận hành.

Theo thông tin từ Viện Nghiên cứu Chiến lược, Chính sách Công Thương, Bộ Công Thương - đơn vị tư vấn xây dựng đề án, khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai - Vân Nam hướng tới mô hình hợp tác đối đẳng, kết nối hạ tầng, phân vai chức năng và quản lý phối hợp. Theo báo cáo tổng quan đề án, nguyên tắc vận hành dựa trên việc mỗi bên quản lý phần lãnh thổ theo pháp luật, đồng thời thiết lập cơ chế điều phối chung để tạo không gian kinh tế thông suốt, không rào cản.

Mô hình vận hành gồm hai trục chính. Trước hết, thành lập Ủy ban liên hợp Việt Nam-Trung Quốc chịu trách nhiệm chỉ đạo chiến lược, giải quyết vướng mắc, bảo đảm cân bằng lợi ích. Thứ hai, thiết lập Ban Quản lý khu hợp tác kinh tế trực thuộc UBND tỉnh Lào Cai làm cơ quan thường trực, phụ trách quản lý dự án, xúc tiến đầu tư, điều phối doanh nghiệp. Cấu trúc này nhằm giảm chồng chéo,

tăng tính minh bạch, đồng thời giữ vững chủ quyền quốc gia.

Chính sách ưu đãi tập trung vào các trụ cột: Ưu đãi thuế, chính sách đất đai, cơ chế giữ lại nguồn thu để tái đầu tư; thủ tục hành chính, hải quan thông thoáng theo nguyên tắc "một cửa - một lần dừng"; hệ sinh thái thanh toán số, ví điện tử, tích hợp thương mại điện tử xuyên biên giới; chính sách nhân lực, đào tạo nghề, hỗ trợ chuyên gia, an sinh xã hội; ưu đãi dành cho PPP, huy động vốn FDI, ODA, nguồn vốn quốc tế.

Lộ trình đề án được đề xuất theo ba giai đoạn. Giai đoạn 2025-2026, hoàn thiện đề án, ký văn kiện song phương, thí điểm cơ chế "một cửa - một lần dừng", thử nghiệm thanh toán VND-CNY, thành lập Ủy ban liên hợp. Giai đoạn 2026-2027, đầu tư hạ tầng then chốt gồm cửa khẩu, kho ngoại quan, ICD, kết nối đường cao tốc và đường sắt; thành lập Ban Quản lý Khu, vận hành thí điểm phân khu thương mại và logistics. Giai đoạn 2028-2030, nhân rộng phân khu, hoàn thiện khung chính sách đặc thù, báo cáo Chính phủ, đề xuất Nghị quyết cấp quốc gia để triển khai quy mô lớn. Mục tiêu đặt ra của đề án là đạt kim ngạch xuất nhập khẩu 12-15 tỷ USD vào 2030, tạo trên 50.000 việc làm; tầm nhìn đến năm 2045 nâng kim ngạch lên 25-30 tỷ USD.

Đồng bộ cơ chế hỗ trợ

Chia sẻ về đề án, tại hội thảo, ông Nguyễn Thành Sinh cho hay, xây dựng đề án là chủ trương lớn, đúng đắn, kịp thời nhằm hội nhập quốc tế sâu rộng, tận dụng hiệu quả các hiệp định thương mại tự do, góp phần xây dựng Cộng đồng ASEAN vững mạnh, làm sâu sắc quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện Việt Nam - Trung Quốc.

Việc hình thành khu hợp tác sẽ là dấu mốc quan trọng, cú hích khai thác tối đa tiềm năng trục hành lang kinh tế Côn Minh - Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng, kết nối hiệu quả với chiến lược "Đại khai phá miền Tây" của Trung Quốc, nhất là khi tuyến đường sắt tốc độ cao được hoàn thành. Đây là giải pháp then chốt để hiện thực hóa vai trò "cực tăng trưởng, trung tâm kết nối" đã xác định cho Lào Cai.

Hội thảo lấy ý kiến xây dựng đề án khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai (Việt Nam) - Vân Nam (Trung Quốc).

Mục tiêu quan trọng của đề án nhằm khai thác hiệu quả tiềm năng, lợi thế khác biệt, phát huy bản sắc văn hóa các dân tộc tỉnh Lào Cai, tạo đột phá trong phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn tới, kiến tạo cuộc sống ấm no, hạnh phúc cho nhân dân.

Tuy nhiên, qua thực tiễn phát triển kinh tế biên giới giữa hai nước, lãnh đạo UBND tỉnh Lào Cai cũng cho hay, còn tồn tại nhiều điểm nghẽn. Trong đó, Lào Cai vẫn chủ yếu trung chuyển thay vì trung tâm sản xuất, chế biến, logistics; sức ép cạnh tranh lớn khi tỉnh Vân Nam (Trung Quốc) đầu tư mạnh mẽ với nhiều chính sách hấp dẫn để phát triển khu hợp tác tại Hà Khẩu.

"*Khu hợp tác qua biên giới sẽ là hạt nhân thu hút các dự án đầu tư quy mô lớn, công nghệ cao, không chỉ cho Lào Cai mà còn lan tỏa đến các tỉnh Tây Bắc, hình thành liên kết vùng mạnh mẽ, tạo chuỗi giá trị hoàn chỉnh từ sản xuất, chế biến sâu đến logistics và xuất khẩu, nâng cao giá trị nông sản, khoáng sản. Đồng thời, hạ tầng giao thông đa phương thức được nâng cấp sẽ củng cố vị thế của Lào Cai như cửa ngõ ngắn nhất, hiệu quả nhất kết nối Tây Nam Trung Quốc với ASEAN qua cảng biển Hải Phòng, Quảng Ninh*", ông Nguyễn Thành Sinh nhấn mạnh.

Ông cũng đồng thời đề xuất, để đạt mục tiêu này, Lào Cai rất cần khung pháp lý vượt trội. Sản phẩm quan trọng nhất của đề án là cơ sở kiến nghị Chính phủ trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành nghị quyết riêng, thí điểm cơ chế

chính sách đặc thù cho khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai.

Tại hội thảo đại diện các đơn vị thuộc bộ, các chuyên gia cũng đưa ra những đề xuất liên quan đến chính sách hỗ trợ cần thiết thực cụ thể nhất là với việc thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao; cơ chế hợp tác sao cho phù hợp và hiệu quả.

Phát biểu kết luận hội thảo, Thứ trưởng Nguyễn Sinh Nhật Tân cho rằng, đề án khu hợp tác kinh tế qua biên giới Lào Cai - Vân Nam được xây dựng trên cơ sở chưa có thực tiễn. Do đó, có nhiều ý kiến đa chiều nhưng khi quyết định phải chắt lọc, phân tích đầy đủ các góc cạnh để đưa ra được hướng đi và giải pháp phù hợp.

Thứ trưởng cũng nhấn mạnh, phát triển kinh tế biên giới giữa hai nước là chủ trương chung. Thủ tướng Chính phủ cũng đã ban hành quyết định xây dựng Lào Cai trở thành trung tâm phát triển kinh tế. Do đó, việc xây dựng khu hợp tác kinh tế qua biên giới rất cần giải pháp đột phá để hiện thực hoá chủ trương.

"*Chúng ta phải chủ động trong phối hợp triển khai xây dựng khu hợp tác kinh tế. Quan trọng nhất là tạo ra những đột phá phát triển kinh tế không chỉ với Vân Nam mà còn với địa bàn phía Tây của Trung Quốc*", Thứ trưởng chỉ đạo.

Thứ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Sinh Nhật Tân cũng đề nghị, trên cơ sở các ý kiến đóng góp, Viện Nghiên cứu Chiến lược, Chính sách Công Thương, UBND tỉnh Lào Cai sớm tiếp thu, hoàn thiện dự thảo đề án để trình cấp có thẩm quyền xem xét, phê duyệt.

Theo Bộ Công Thương